

יבמות פו

עניין: ושוטרים הרבים בראשיכם

הרחב דבר – פרשת בהעלותך, במדבר ח, ו

ע"י התורה, וגם כי ידעו שבהמ"ק יהיה חרב, כדאיתא במסכת נזיר (לב,ב) 'דידעין להון דיחרב', על כן הכינו בזה מתחילה הליכות ישראל אחר החורבן שיהיו אך גדולי תורה בשם 'נושאי ארון ברית ה' במה שהבדילו אותם מעמי הארץ. וגם היום שפסקו ענייני טהרה בישראל משום שאין אפר פרה לנו, מ"מ מובדלים המה תלמידי חכמים מכל המון עם ה', וכדתניא בספרי (וזאת ברכה פרשה ב') "אש דת למו" - מה אש כל המשתמש בה עושה בגופו רושם, כך בני אדם שעמלים בתורה ניכרים הם בין הבריות בהילוכם ובדיבורם ובעטיפתם בשוק. וכך כתב הרמב"ם הלכות דעות ריש פרק ה': כשם שהחכם ניכר בחכמתו ובדעותיו והוא מובדל בהם משאר העם, כך צריך שיהא ניכר במעשיו במאכלו ובמשקלו, בבעילתו ובעשיית צרכיו ובדיבורו ובהילוכו ובמלבושו ובכלכלו דבריו ובמשאו ומתנו וכו'. זהו בדרך כלל, ועוד יבואר לפנינו (פסוק ט"ו) - **עד כאן הרחב דבר**.

(הרחב דבר: ויש לדעת, דכמו שנהגה התורה בלויים נושאי ארון ברית ה' וכל הטפל לו במדבר, כך נהגו חז"ל בבית שני שיהיו תלמידי חכמים מובדלים מעמי הארץ, ואמרו (חגיגה יח,ב) 'בגדי עם הארץ מדרס לפרושים'³⁸. והוא כדאיתא ביבמות (פו,ב): אמר רב חסדא, בתחילה לא היו מעמידים שוטרים אלא מן הלויים, שנאמר (דברי הימים ב יט,יא) "ושוטרים הלויים לפניכם", עכשיו אין מעמידין שוטרים אלא מישראל, שנאמר "ושוטרים הרבים בראשיכם", ופירוש "הרבים" מלשון "רבי המלך" (ירמיה מא,א), היינו גדולי ישראל בתורה. וכמו שאז היו הלויים נושאי הארון והיו מרכבה לשכינה וגונדי דידה, כך תלמידי חכמים נושאים היום קדושת התורה ואופני קיומה לפי השעה, ובזה נעשים מרכבה לשכינה שתהא שרויה בישראל, שהרי משחרב בית המקדש אין להקב"ה אלא ד' אמות של הלכה בלבד (ברכות ח,א). ועיין מה שכתבתי בספר דברים (י,ח) שהכתוב כינה את התלמוד בשם "ארון ברית ה'". **על כן הזהירו חז"ל בבית שני שהיתה כבר קדושת בית המקדש כהה, כידוע, והיה יותר חל אור הופעת ההשגחה**

רבינו בחיי במדבר יח, יט

ידעתי כי מדת הכהן היא תורה שבכתב, ומדת הלוי תורה שבע"פ, ועל כן זכתה לו תורה כ"ד מתנות כהונה כנגד כ"ד ספרים. ותמצא בפקודי הלויים שנזכר בהם (לעיל ד, מט) על פי ה', מה שלא תמצא בפקודי בני ישראל, וזה רמז למדה שהיא תורה שבעל פה, ודרשו רז"ל (גיטין ס:) כי על פי